

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 226

Maribor, četrtek 4. oktobra 1928

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Odkrita beseda o državnih financah

Vlada dr. Korošca pripravlja novi budget in v javnost že prodirajo vesti o težkih milijardnih vsotah, ki jih bo vključil bridkim izkušnjam vseboval tudi novi proračun. Da se beseda o praznih državnih blaginjah naravno ne sme razumevati dobesedno, pa vendar ni za poznaveca gospodarskih prilik niti najmanjšega dvoma, da so naše državne finance z vsem našim narodnim gospodarstvom vred v najtežji krizi, ki postaja tem akutnejša, čim bolj se bližamo koncu leta. Najhujše je, da baš v tem najtežjem času stoji na čelu najvažnejšega ministrstva, finančnega, ne morda prvovrstni strokovnjak, ampak politični strankar, brez kakršnekoli finančne in le povprečne politične kvalitete.

Te dni je v dotični gospodarski reviji »Privredni pregled« generalni direktor Poštne hranilnice dr. Milorad Nedeljković, eden naših največjih finančnih strokovnjakov, ki se pa tudi ne boji povedati odkrito in odločno besedo, napisal serijo člankov, v katerih zelo odkrito govori o pogreških naših državnih financ in njihovih voditeljev. Predvsem povdarja, da so naše finance bile do zdaj vedno podrejene politiki. Delali smo politiko gospodarske in finančne megalomanije, precejevali smo bogastvo naše države, vedno so bili v igri zraven tudi interesi strank, ki so vodili do tega, da smo razsipali denar in prekoračili svoje sile v investicijah in zaletavanjih v snovanja novih podjetij. Tako so propadle za večno milijarde denarja in so se trošile sile. Ta politični moment se kaže najbolj v tem, da imamo osemnajst ministrov in še podtajnike itd., česar ni nikjer na svetu. Pri nas se je na ta način zadoščalo željam strank in posameznikov, povrhu pa je bilo ustvarjenih nebroj novih nepotrebnih položajev, da se zadovolje strankarski pristaši in odbori, da se kupuje naklonjenost volilcev. Niti stvarnost nas ni iztrežnila. Pri nas je ves državni budget postal velik dispozični fond za pridobivanje čim večjih volilskih mas. Da so pri tem stalno nastajali budžeti z vidnimi in nevidnimi deficiti, ki so se pokrivali z bogzna kakšnimi notranjimi in zunanji posojili, s posojili pri Narodni banki (inflacija), z letječimi dolgi (neplačanimi računi) itd., ali se naj temu čudimo? Merodajnih krogov ni dovedlo do zavesti niti troje slabih žetev, ki so potlačile davčno moč kmetov, razmetavalo in, zapravljalo se je naprej.

Da se je v teh strašnih razmerah gledalo v inozemska posojila kot edino rešilno bilko in da se je cele mesece s tem varalo javnost, je naravno. Toda tudi oni, ki bi naj posojila dali, niso bili slepi, in stavili so nam najtežje pogoje. Ko pa je končno posojilo propadlo, se vprašujemo: Kaj sedaj?

Na to vprašanje odgovarja dr. Nedeljković mirno in hladnokrvno: pametno gospodariti, ne trošiti preko moči, znižati izdatke, odgoditi investicijske posle. Pred tem morajo obstati vsi politični, vojaški in drugi obziri, ki so do zdaj toliko požirali. Le tako bo mogoče spraviti v državne finance red in si zopet pridobiti zaupanje na zunan in znotraj.

Ni dvoma, da je v izvajanju odličnega finančnika mnogo zdravega jedra in briske resnice. Žal pa bodo oni merodajni, ki vodijo usodo države, samo skomignili z ramami in ravnodušno ter hladnokrvno šli naprej po dosedanj poti. Saj nimajo pred očmi interesov naroda in države, ampak le interese svojih strank.

Prvi stiki

SKRIVNOSTNI SESTANEK RADIKALNEGA POSLANCA DR. KOJIČA S SAMOSTOJNIM DEMOKRATOM DR. PO POVIČEM NEPOSREDNO PO AVDIJENCI MILOŠA SAVČIČA.

BEOGRAD, 4. oktobra. Današnja »Politika« objavlja članek z naslovom »Pričetek razgovorov med Beogradom in Zagrebom«, ki je vzbudil v vseh političnih krogih največjo pozornost in pravo senzacijo.

»Politika« navaja v članku, da sta se včeraj sestala v beograjski Prometni banki radikalni poslanec in pristaš glavnega odbora dr. Kojič ter sremški poslanec SDS, bivši minister dr. Svetislav Popović; sestanku pa je prisostvoval tudi znani voditelj samostojnih demokratov, veleindustrialec Miloš Savčić. List pripisuje temu sestanku veliko važnost in pravi, da pomeni ta sestanek prvi oficijelni stik med pristaši glavnega odbora radikalne stranke in Kmečko-demokratsko koalicije. Sestanku se pripisuje tem večji pomen še vsled tega, ker je bil Miloš Savčić predsedinočim nepriznani poklican kralju v avdienco, ki je trajala nad dve uri.

O Savčičevi avdienci so razširjene najrazličnejše verzije, splošno pa prevladuje prepričanje, da se je vršila ta avdienca na posebno prizadevanje Ace Stanojevića, ki je uvidel, da drugače ne more priti do direktnih stikov s predstavnik Kmečko-demokratske koalicije.

Režimovci za gospodarsko bojkotiranje prečanov

VLADA PRIPRAVLJA NOV ATENTAT NA SLOVENSKO IN HRVATSKO INDUSTRIJO. — POVIŠANI TARIFI ZA IZVOZ LESA IN PREVOZ PREMOGA.

BEOGRAD, 4. oktobra. Vlada je že dolgo razmotrivala, kako bi čim uspešneje odgovorila na socialni bojkot, ki ga je nad režimovci proglasilo vodstvo Kmečko-demokratske koalicije. S preganjanjem pristašev KDK, ki so jo začele izvajati oblasti v nekaterih pokrajinah ter s prepovedi shodov KDK, pa je vlada doslej ravno nasprotno uspehe, kakor je želela.

Ker davčne neenakosti, ki jo vzdržuje hegemonistični režim do skrajnosti, ni mogoče še poslabšati, so režimovci dolgo razmišljali, kako bi mogli izvajati še hujši gospodarski pritisk na prečanske pokrajine. Ugodna prilika za to se jim je nudila sedaj povodom zasedanja tarifnega odbora prometnega ministrstva. Kakor se poroča, so beograjski cencarski krogi pripravili sistematičen načrt za preureditev tarifov, po katerem bi bili srbijanski krogi in posebno beograjski industrijalci povsem neprizadeti, prečanski kraji pa čim bolj udarjeni.

Sporazum za 7. oktober v Avstriji

DUNAJ, 4. oktobra. Včeraj je bil končno dosežen sporazum med Heimwehrom in socialističnimi Schutzbundom glede prireditve v Dunajskem Novem mestu. V smislu sporazuma se bo vršil pohod Heimwehrovcev dopoldne, po 12 uri pa bodo nastopili socialisti. Če prireditvi bosta strogo ločeni. Istočasno je odredila vlada obsežne varnostne odredbe. V mestu bosta koncentrirana dva polka vojaštva in več oddelkov strojnice. Za red bo

skrbelo vrh tega še več tisoč orožnikov.

V radikalnih krogih, ki so blizu glavnemu odboru, izjavljajo, da pričakujejo skorajšen pričetek definitivnega razčiščevanja situacije v smeri zahtev, ki sta jo postavila vodstvo Kmečko-demokratske koalicije in širši glavni odbor radikalne stranke.

V vrstah KDK pa vesti o političnem pomenu sestanka v Prometni banki najodločneje dementirajo. Poslanec dr. Svetislav Popović, ki je sinoči odpotoval v Zagreb, da se udeleži današnje seje vodstva Kmečko-demokratske koalicije, je pred odhodom iz Beograda izjavil novinarjem, da se je čisto slučajno sestal z dr. Kojičem v Prometni banki. Med obema vlada osebno prijateljstvo in nista niti besedice govorila o politiki. Ravnotako je tudi dr. Kojič zanikal trditve »Politike«, da bi imel njegov razgovor z dr. Popovićem in Savčičem političen značaj.

Kljub vsemu temu pa vlada v beograjski politični javnosti trdno prepričanje, da je prvi korak zblizanja med Beogradom in Zagrebom že storjen. Pričakuje se, da se bodo dogodki začeli sedaj bolj naglo razvijati.

Tako je bil med drugim tudi stavljen predlog za povišanje izvoznih tarifov za les. Povišanje bi znašalo 20 odstotkov in bi se ravnalo po razdalji. Pri razdalji preko 120 km bi znašalo povišanje največ 5 odstotkov, dočim bi se razdaljo do 120 km gibalo med 5—20 odstotki. S tem bi bili seveda najbolj udarjeni hrvatski in slovenski industrijalci, ki izvažajo največ lesa.

Še hujši udarec pa pripravljajo slovenski in hrvatski industrijalci potom zvišanja tarifov za prevažanje premoga. Prometno ministrstvo vztraja na tem, da bi se tarifi za prevoz zvišali za 20 odstotkov in to za razdaljo do 120 km. Ker je središče premogovne industrije v Sloveniji, bi bili od tega prizadeti samo slovenski in hrvatski industrijalci, beograjska in sploh srbijanska industrija pa bi lahko še nadalje dobivala premog po dosedanjih cenah, s čemur bi se otesla konkurence s strani prečanskih konkurentov.

Kuga u Atenah

ATENE, 4. oktobra. V središču mesta sta se pojavila 2 slučaja kuge, v Pireju pa en slučaj te nevarne bolezni. Oblasti so sicer ukrenile obsežne varnostne odredbe, da preprečijo nadaljnjo širjenje te bolezni, vendar pa je zavladalo med prebivalstvom silno vznemirjenje in se mislijo zlasti premožnejši krogi izseliti iz mesta in odpotovati začasno v inozemstvo.

Opustošene belgijske pokrajine

BRUSELJ, 4. oktobra. Šele sedaj je mogoče ugotoviti velikansko škodo, ki je nastala vsled prebitja nasipa ob obali Severnega morja. Po uradnih poročilih znaša škoda nad milijardo belgijskih frankov. Vsa dolina Ysere je pod vodo. K sreči je bilo prebivalstvo še pravočasno opozorjeno na nevarnost z zvonenjem in se je moglo tako rešiti na višje ležeče kraje. Valovi pa so strašno opustošili vsa naselja in poginila je skoro vsa živina. Polja so tako strašno razrita, da bodo potrebna najmanj tri leta, predno bodo mogla postati zopet plodna. Vse kaže, da je ta strašna nesreča posledica vojne, ker je nasip popustil ravno na onem kraju, ki so ga težko poškodovale nemške granate in so ga nemški ujetniki popravili kasneje z natrpanjem vreč s peskom. Te vreče pa so sedaj segnile in izpodkopani pesek potem ni mogel več vzdržati silnega pritiska vodnih mas. Na drugi strani zopet je popustil nasip ravno tam, kjer so Belgijci med svetovno vojno že sami prebili nasip, da bi tako preprečili napredovanje nemških čet, kar se jim je tudi posrečilo.

Objava francosko-angleške pomorske pogodbe

LONDON, 4. oktobra. Francoski poslanik je danes oficijelno sporočil angleškemu zunanjemu ministru predlog francoske vlade, da naj se čimprej objavi besedilo francosko-angleške pomorske pogodbe.

Zastavljeni prstan danske kraljice

KOELN, 4. oktobra. Tu so prišli na sled zanimivi tatvini draguljev. Danska kraljica je pred kratkim poslala nekemu zlatarju v Koelnu štiri dragulje v popravilo. Trije dragulji so res prispeli v predpisanih kuvertah, četrti pa — dragocen smaragd — je izginil. Tatvine je bil takoj osumljen neki poštni uradnik, ki je pri zaslišanju po daljšem obotavljanju res priznal, da si je prilastil škatljico, v kateri je bil prstan s smaragdom. Dragoceni dragulj je potem zastavil v mestni zastavljalnici za borih 20 mark. Prstan danske kraljice so seveda takoj dvignili v zastavljalnici in pri tem dognali, da gre za masiven prstan iz platina z nenavadno velikim smaragdom, obdanim vrh tega z diamanti. Niti poštni uradnik niti mestna zastavljalnica nista spoznala velike vrednosti ukradenega prstana.

Lord Grey — žrtev bivola

LONDON, 4. oktober. V gozdovih Tanganjike v Afriki je na lovu na bivoletno smrtno ponesrečil edini še živeči brat bivšega angleškega zunanjega ministra Greya, lord Charles Grey. Zanimivo je, da je tudi Greyev brat poginil na lovu in sicer že l. 1911, ko je lovil v Afriki leve.

Vsak po svoje.

Zdravnik: »Malo salate brez olja in čašo oranže, naj vam zadostuje, milostiva, za opoldansko dijetlo«.

Ona: »Najlepša hvala, gospod doktor, ali naj jemljem to pred obedom ali po njem?«

Glavnjača in njen šef

Od politikov v Beogradu se ne čuje kaj prida, dobro in točno je pa orisal politični položaj karikaturist v »Politiki«. — Pred svojim šefom dr. Korošcem stoji ministerjalni uradnik in razvije se naslednji dialog:

»Potrebno bi bilo, gospod minister, dati temu premlatenemu Rusu kako odškodnino.«

»Če bi bil katolik, bi mu to vračunal v odpuščanje grehov, tako pa lahko odvedimo samo strogo preiskavo, da se ugotovi, kako je vse to prišlo v javnost.«

V Glavnjači je že marsikoga požrla tema — »izjela ga pomrčina« — in odgovorni ministri so se vedno trudili, da bi vse ostali v temi, v tajnosti. Tako kot sedaj, ko je šef krvave in sramotne Glavnjače dr. Korošec, se pa za to še ni nikdar skrbelo. Razumljivo je, da se ob tej veliki skrbi še posebno varne in pogumne občutijo vsi rablji in zločinski beri, ki bijejo svoje žrtve z bikovko, puškinnim kopitom, teptajo z nogami ter si sadiščno izmišljajo vsemogoče muke.

Gospod šef skrbi, da ne pride v javnost in če bi tudi prišlo, kateremu od zločincev se je že kaj zgodilo? — Enemu pravijo »Biftek«, ker je že raznim jetnikom hrbte nalil pečeni tega imena. Je še vedno v službi. In tako jih je še več, ki so bili ob vsakem političnem procesu, ki se je vršil v Beogradu, od obdolžencev obtoženi najhujšega trpinčenja!

Tu pa tam se kakšga divjaškega orožnika izroči »nadleštvo« pristojnega poveljstva, od katerega se pa nikdar ne čuje, kaj je storilo, — in to je vse. Uradniki Glavnjače ostanejo. Še v preiskavi ni bil nobeden.

Pod šefom dr. Korošcem je dosegla Glavnjača rekord, kakor Bastilla v dobi največje razuzdanosti in razbrzdanosti na francoskem dvoru.

Ne sme se pozabiti! — Samo na kratko v spomin: Takoj po Novem letu se je začelo govoriti po Beogradu, da zverinsko mučijo v Glavnjači omladince. Med njimi sta bila zaprta tudi profesor in bivši poslanec dr. Sima Marković in novinar, urednik »Novosti« Otakar Kršovan. Poslanci sedanje KDK so začeli o tem govoriti v skupščini. Posledica? — Ne preiskava, ne kazni zverinskih mučiteljev, marveč velika gonja proti pristašem opozicije. Sistem Glavnjače ima svoje posebne metode, katere vtika v okvir obznan in zakona o zaščiti države. Izvajajo se racije ter zapirajo zlasti delavci, ki nimajo posebnih policijskih izkaznic. Žrtev take racije je sedaj nesrečni bivši ruski polkovnik Legat. Ob takih racijah se »pobere« množica ljudi, v Glavnjačo pod

okovani žandarski škorenj, pod batine in druge torture pa pridejo seveda le oni, ki so v kakem protivladnem taboru.

Prvega februarja so izrekli sredi noči iz postelje nastavljenko tajništva Samostojne demokratske stranke v Beogradu, Rusinjo Ranišo Černjavsko. Vtaknili so jo v Glavnjačo, potem pa takoj, da ni mogla vzeti prav ničesar s seboj, — takoj na odgon preko Maribora. Dne 28. februarja je današnja KDK odločno zahtevala anketo glede škandalozne Glavnjače. Minister dr. Korošec je obljubil, da si bo vse ogledal, da bo preiskal, zgodilo se je pa samo to, da so Glavnjačo od zunaj — pobelili in da je dr. Korošec pripovedoval, da je v njej premalo prostora za toliko jetnikov.

Seveda! Dokler niso pretepeni, stojijo v nekaterih celicah drug poleg drugega kakor vžgalice v škatljici, če jih izmučijo na smrt, pa ležijo po dolgem in počez v svoji krvi in gnoju. Tega »veliki« dr. Korošec ni videl.

Odgovarjal mu je poslanec SDS dr. Sava Kosanović in navedel je številne primere strašnih zločinov in žrtev. Tudi Franja Vulča, solunskega dobrovoljca in idealista. To žrtev so že 16. I. 1926 vrgli v Glavnjačo, dva ni pozneje je prišel tja tudi dr. Sima Marković, ki je bil pa po nekaj tednih izpuščen. Tovariši so še par mesecev vedeli, da Vulča živi, potem je pa izginil v — »pomrčini«. Umrl je od mučenja in vrgli so ga v vodo kakor podgano.

Poslanec dr. Kosanović je ugotovil, da zdravniki, ki službujejo v Glavnjači, ne vidijo — nočejo videti — krvavih in razmesarjenih žrtev Glavnjaških zverin. Eden od teh zdravnikov ga je v Beogradu tožil in dr. Kosanović je bil pri razpravi dne 25. aprila oproščen. Najboljši dokaz, da je navajal — krvavo resnico. Za to je bil 5. maja napaden in pretepen sredi Beograda, pred nosom dr. Koroševe policije.

To je samo nekaj iz Glavnjače, koje šef je dr. Korošec. Neznane žrtve, strašne muke, sadiščni mučitelji, divje, a potuhnjene zverine, posredno in neposredno krvavih in zločinskih rok, — koliko, koliko jih je? — Sistem Glavnjače in zločin v skupščini 20. junija ter vse, kar od vladne strani temu dnevu sledi, — to vse je v najtesnejši zvezi.

In šef dr. Anton Korošec, katoliški duhovnik, šef SLS je dal Glavnjačo samo od zunaj pobeliti, najbrž da nam zbudi v spomin svetopisemsko zgodbo o — pobeljenih grobovih — o duševni in telesni ostudni bolezn.

Mariborski in dnevni drobiž

Češka vojaška delegacija v Mariboru.

Proslave povodom 10letnice prebitja solunske fronte, ki se bo vršila 7. in 8. oktobra v Beogradu, se bodo udeležile tudi vojaške delegacije vseh bivših zavezniških držav. Jugoslovansko-češko-slovaška liga v Mariboru je prejela večeraj telefonično obvestilo, da prispe, na potu v Beograd, češkoslovaška vojaška delegacija v Maribor v petek, 5. oktobra, s praškim brzovlakom ob 13.53. Češkoslovaška delegacija obstoji iz 17 članov, najodličnejših reprezentantov češkoslovaške vojske. Na kolodvoru v Mariboru bo pozdravila Jugoslovansko-češkoslovaška liga odlične goste skupno z zastopniki oblasti. Mariborsko občinstvo je znano po gostoljubnosti in je vedno z veseljem in v odličnem številu sprejelo došle slovanske goste. Prepričani smo, da pripravi tudi češkoslovaški vojaški delegaciji kar najbolj časten sprejem.

Rezervnim oficirjem in dobrovoljcem.

Udruženje rezervnih oficirjev in bojovnikov, pododbor Maribor, poziva svoje člane, da se udeležijo v čim večjem številu, s članskim znakom, sprejema češkoslovaške vojaške delegacije v Mariboru, v petek, ob 13.45 na glavnem kolodvoru. Obenem poziva tudi Društvo dobrovoljcev vse svoje člane, da se zberejo polnoštevilno z znakom ob določeni uri na kolodvoru. Češkoslovaška delegacija obstoja večinoma iz samih legionarjev.

Sokolji!

Jutri, v petek ob 13.45 vsi na glavni kolodvor v Mariboru k sprejemu češkoslovaške vojaške delegacije in legionarjev, ki se udeležijo proslave 10letnice prebitja solunske fronte v Beogradu.

Sprememba posesti.

Ana Cokan, posestnica v Mariboru, je prodala za 89.000 Din Josipu in Berti Kadmas na Melju hišo št. 13 v Kraljeviča Marka ulici.

Koncert v kaznilnici

pripravlja »Mariborsko podporno društvo za odpuščene kaznjence« za nedeljo, 21. oktobra predpoldne, in sicer za svoje člane in povabljene goste. Na sporedu bodo pevske in glasbene točke, govor in deklaracije.

V moški kaznilnici

sta bila vpokojena paznika — zvaničnika Andrej Pavšič in Franc Židanik. Na novo se sprejmeta dva paznika kot zvaničnika, služitelja ali dnevnika; prošnje je treba vložiti pri ravnateljstvu do 10. oktobra. V poštev prihajajo samo popolnoma zdravi prosilci, po možnosti krepke postave.

Zopet nov nemški list v Mariboru?

Lastništvo tednika »Montags-Presse« namerava pričeti z izdajanjem novih novic, ki pa ne bodo perijodične, temveč bodo pod imenom »Extrablatt« izhajale le po potrebi, če in kadar bo kaj aktualnih novic.

Naše državno posojilo pri švedskem trustu.

Pogajanja s švedskim vžgalničnim trustom za najetje posojila so zopet zastala, ker naša država še ni zavzela svojega končnega stališča napram konkretnim zahtevam trusta. Sicer pa je sklenitev posojila predvsem odvisna od finančnega ministarstva, ki se dosedaj še ni udeležilo pogajanj. Kar se tiče višine posojila, obstojajo razni predlogi, gotovo pa ne bo manjše od 30 milijonov dolarjev. Vest, da bi dobila Švedska kot nekako jamstvo za povrnitev posojila monopol za vžgalice v naši državi, ni povsem točna. Švedski trust bi postal samo neke vrste veleizpečevalac monopola. Vsekakor pa bo trust vzel produkcijo v svoje roke, ker je prevzel tudi že več naših tvornic za izdelovanje vžgalic.

Nezgoda na državnem mostu.

Včeraj okrog pol ene popoldne, ko je bil promet na državnem mostu najživahnejši, se je pripetila nezgoda, ki je ostala k sreči lažjega značaja, kakršna pa bi prav lahko imela težke in celo smrtonosne posledice. Kotlarski pomočnik K. S. je vozil s kolesom tik hodnika proti Glavnemu trgu. Na sredi mosta je nenadno stopil s pločnika na cesto neki pasant prav pred kolo, ki ga je podrla na tla. Mož je dobil lažje poškodbe na kolenu, kolesarju pa se je pokvarilo vozilo. Res je: kakor hitro je promet malo večji, pa že ne znamo hoditi po cestah!

Najdeni predmeti na policiji.

Človek bi mislil, da se bo vendar zglašil vsakdo, ki zgubi kakšno stvar, čim prej na policiji, da prejme morda najdeni predmet nazaj. Pa ni tako! Na komisariatu je n. pr. danes na razpolago troje denarnic z manjšimi zneski gotovine in en cigaretni ustnik, ki so jih prinesli poštteni najditelji oblastvu, za katere pa se še ni nihče prijavil.

Vsak dan en samomor!

Mesec oktober je pričel v znamenju samomorov. V Mariboru si je v treh dneh tekočega meseca že troje obupancev vzelo življenje. Sinoči se je obesil v drvarnici svojega stanovanja v Teslovi ulici 3 Konstantin Motovž, 50letni lakirnik v železniški delavnici na koroškem kolodvoru. Soproga Marija ga je našla že mrtvega, ko je prišla iz kuhinje po drva. Izjavila je stražniku, da mož radi neke obolenosti zjutraj ni šel na delo in da se je popoldne izrazil, da se bo obesil, češar pa ona ni vzela resno. Uradni zdravnik dr. Zorjan je mogel ugotoviti le smrt, nakar so odpeljali ob 20. truplo v mrtvašnico na pokopališče. Vzrok samomora oblastvu še ni znan.

Ponarejeni stodalarski bankovci.

Generalna direkcija državnega računovodstva je dobila iz Amerike obvestilo, da so se pojavili novi falzifikati stodalarskih bankovcev. Falzifikat je malo krajši od originala, papir dober, manjka lestenec in tudi številke niso jasne.

Millijonska tatvina v vlaku.

V torek zvečer se je dogodila v pošt-nem vagonu somborskega vlaka velikan-ska tatvina. Izginila je namreč poštna vreča, v kateri je bilo milijon dinarjev. Uvedena je bila takoj obširna preiskava in so bile o dogodku obveščene tudi policijske oblasti sosednih držav. Dosedaj je preiskava dognala, da so uradniki, ki so se vozili z vlakom, opazili šele pri Futogu, prvo postajo pred Novim Sadom, da je izginila vreča z denarjem. Vlak so takoj ustavili in preiskali vse potnike, a brez uspeha. Domneva se, da je izvršil tatvino najbrže bivši poštni uradnik Josip Tappe, ki je izstopil že v Somboru in se je ves čas obnašal zelo sumljivo. On je tudi jako dobro poznal razmere v pošt-nem vozu. Sumi se, da je ukradeno vrečo skočil iz drvečega vlaka in najbrže pobegnil potem na Madžarsko.

Smrtna železniška nesreča.

Samoborski kolodvor je postal v zadnjem času naravnost usodepoln. Številnim nesrečam, ki so se že tam dogodile, se je pridružila sedaj še ena. Kakor vsak dan, je 10letna hčerka Helena Pospisil tudi včeraj nesla obed svojemu očetu, ki je bil v bližini kolodvora zaposlen kot mizarski pomočnik. Med tem ko je oče kosil, se je deklica igrala na tračnicah. Na kolodvoru se je ravno takrat vršilo premikanje vozov. V svoji raztresenosti deklica ni bila dovolj previdna in je prišla kmalu pod neki voz. Čeprav so vagon takoj ustavili in ponesrečeno deklico takoj odpeljali v bolnico, pa je bilo že vse prepozno. Sirota je namreč podlegla težkim poškodbam že na poti v bolnico.

Pododbor Udruženja rez. ofic. i ratnika je razposlal vabila za zabavo v nedeljo, dne 7. tm. Da ne bo pri blagajni navala, prosimo, naj si cenjeno občinstvo preskrbi vstopnice že v predprodaji pri pred-sedniku g. Perhavcu, trgovcu v Gosposki ulici.

Prostovoljno gasilno društvo Pekre priredi v nedeljo, dne 7. oktobra ob vsakem vremenu v gostilni »Kmetič« v Pekrah vinsko trgatve. Ker je čisti dobitek namenjen za že naročeno turbinsko brizgalno, vabi odbor k obilni udeležbi. 1890

Obrotna zadruga izvoščkov,

vznikov in imetnikov avtotaks v Mariboru, priredi v prid podpornega sklada v nedeljo, dne 7. oktobra pri Anderlu v Radvanju veliko vinsko trgatve, združeno s plesom in raznimi zabavami. Pričetek ob pol 3. popoldne. Od pol 2. naprej bodo posestnikom na razpolago na Glavnem trgu vse vrste vozila proti odškodnini 10 Din. Izkaznice se bodo dobile pri vsakem šoferju ali izvoščku in bodo veljale za vožnjo tja in nazaj. Druge vstopnine ne bo. Za plesalce bo preskrbljeno veliko plesišče, igrala bo vojaška godba.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sobota, 6. oktobra ob 20. uri »Hlapci«, ab. A. Premijera. Otvoritvena predstava.

Nedelja, 7. oktobra ob 20. uri »Moj oče je imel prav«. Premijera.

Otvoritvena predstava. V soboto, 6. tm. se otvori mariborsko gledališče z efektno Cankarjevo dramo »Hlapci«, kjer nastopi ves ensemle. V nedeljo, 7. tm. pa bo premijera zabavne in duhovite Guityreje komedije »Moj oče je imel prav«. V »Hlapcih« bo igral glavno vlogo g. Rakusa, v komediji pa g. Grom. Režija obeh komadov je v rokah g. J. Koviča.

Koncert Spiller.

Opozarjamo na jutrišnji koncert mladega hrvatskega violinskega virtuozu, ki se bo vršil ob 8. zvečer v veliki kazinski dvorani. Program je za Maribor (izvzemši Mendelssonovega koncerta) nov in vsebuje dve novi kompoziciji Lhotkovi, ki bosta proizvajani prvič. Za ta večer vlada v naših muzikalnih krogih mnogo zanimanja in vzbudo občinstvo, da v največjem številu poseti prirediteljev. Vstopnice v predprodaji na navedenih mestih.

Zanimive številke iz našega pomorskega prometa.

Izšla je statistika o prometu v naših jadranskih lukah Sušak, Šibenik, Split, Metković, Dubrovnik od 1. 1922 do 1926.

Statistika izkazuje prvič: da v večini naših luk pomorski promet od leta do leta narašča; drugič: da je danes najmočnejša naša splitska luka, in tretjič: da je promet v naših lukah že nadkrilil promet tržaške luke. Statistika tudi dokazuje, da je sušaška luka danes močan konkurent reški luki, dasi se še seveda ne more z njo meriti po moderni ureditvi in skladiščih. Najmočnejše zgrajena je danes splitska luka z 3640 m izgrajene obale. V Sušaku je število pristalih ladij od 121 v l. 1922 naraslo na 3187 v l. 1926 in število ton od 13070 na 557.887 ton. V Metkoviću je padlo od 1184 v l. 1922 (192.801 tona) na 1115 v l. 1926 (172.777 ton). V Šibeniku naraslo od 2717 v l. 1922 (609.202 ton) na 3891 v l. 1926 (734.582 ton). V Splitu od 6309 (1.358.229) na 7684 (2.043.940). V Dubrovniku (Gruž) od 2590 (822.283) na 3849 (1.259.339). Dočim je splitska luka v l. 1926 izkazala 7684 pristalih ladij z 2.043.940 tonami, je izkazala reška luka v l. 1926 3215 pristalih ladij z 1.355.762 tonami. In dočim je pristalo v l. 1926 v naših gori navedenih lukah 19.728 ladij z 4.777.525 tonami, jih je pristalo v staroupeljani tržaški luki le 13.730 z 4.139.955 tonami.

Podporno društvo za revne učence v Mariboru

iskreno prosi, da žrtvujete te dni po 1 Din za obletko, srajčko ali čevljičke revnim otrokom za božičnico, ko Vam pri-nese kak šolarček dotični znak z društvenim žigom. Odbor društva.

Triki zločincev

TRIK S PLJUNKOM. — BAKER ZA ZLATO. — ČRNA BISERA.

Ko se mondeni letoviščarji na jesen vrnejo v mesta, pridejo za njimi tudi mednarodni pustolovci vseh vrst in velika zločinska sezona se preseli v mesta. Tudi v Parizu je temni svet na delu. Proslavlja se z novimi zločinskimi triki. Naj sledi par tipičnih »coups«:

Neko holandsko podjetje za brušenje dijamantov je poslalo svojega zaupnika s posebno dragoceni kamni v Pariz. Mladí Holanec je nosil dijamante v majnem kovčegu, od katerega se ni nikdar ločil. Ko je došel v Pariz, je po ulicah nosil svoje zaklade z ravnodušnim obrazom, kot da ima v zaboju navadno perilo. Ker ni bil na potu zalezan od sumljivih ljudi, je bil prepričan, da pustolovci ne vedo za njegovo misijo. Blizu hiše, kamor je bil namenjen, ga je uljudno nagovoril neki elegantni gospod: »Oprostite, neki nemarni Vam je pljunil na suknjo!« Holanec je odložil svoj kovčeg ter si očistil obleko. Pobil je nato zopet kovčeg ter ga odnesel na namenjeno mesto. Odprli so in našli — navadno kamenje. V trenutku, ko si je brisal rokav, je lopov kovčeg — zamenjal. Iščejo ga brez uspeha.

Trgovina krzna je dobila telefonično naročilo od svoje stare, bogate odjemalke, naj pošlje nekaj dragocenih krznatih plaščev na ogled. Vzročna kolekcija se takoj odpošlje. Pred vratni stanovanja sprejme uslužbenko mlada, elegantna dama ter pravi, da je mati nevarna zbolela, da ne sme nihče v sobo, ker je ravno zdravnik notri. Blago lahko pusti njej in pride pozneje. Uslužbenki se je zdelo to samoočisti umljivo in takoj je odšla pod utišom težke nesreče. Odšli so tudi dragoceni plašči...

V Passyju sta dva elegantna gospoda ponudila nekemu juvelirju na prodaj lepo črno zlatnikov. Juvelir si je pozorno ogledoval komad za komadom. Pravo, črno zlato, dobra kupčija. Pogodili so se

za 22.500 frankov. V trenutku, ko je trgovec jemal denar iz blagajne, sta pa gospoda zamenjala zaboječek. Ko si je mož po izplačilu dober kup še enkrat ogledal, je našel mesto cekinov — bakren drobiž. Bilo je prepozno. Sleparka sta imela pripravljen avto, odpeljala sta se in se še vozila.

Posebno mojsterski je trik s črnimi biseri. Pred več meseci je kupil bogat Amerikanec pri enem od prvih pariških juvelirjev velik črn biser, ki je bil edini v zalogi. Nakazal je takoj pogojeno ceno 400.000 frankov. Po par mescih dobi juvelir pismo iz Newyorka. Bogati Amerikanec piše, da hoče še en črn biser, enak po velikosti za vsako ceno, ker hoče soproga oba bisera za uhanje. Juvelir išče in išče drugi biser. Pravega ne najde. Eden je prevelik, drug premajhen. Zelo ga skrbi, kako bo ustregel svojemu odličnemu odjemalcu. V teh skrbih potečejo zopet tedni. Med tem pride bogati Amerikanec v petrolejskih kupčijah zopet v Evropo ter se zglaš pri juvelirju: Kaj je z drugim biserom? Še enkrat mu zatrdi, da ne igra cena nobene vloge, samo hitro naj ga najde, ker je soproga nestrpna radi svojih uhanov. Hitro najti je lahko rečeno, a kje? Juvelir išče črne bisere z oglasom in kot rešitelj se pojavi nekega dne neki potnik z dragulji. Ima tudi črn biser, ki je Amerikančevemu kakor dvojček. Juvelir se pogaja, potnik pa noče prodati. Cena in ponudba skače od sto do stotisoč, doseže — 1.400.000 frankov. K sreči ve juvelir za Amerikančev naslov, brzojavi ter dobi odgovor: »Kupite!« — Juvelir kupi ter čaka na bogatega Amerikanca. Tega ni od nikoder in tudi potnik je izginil. Juvelir je spoznal, da je kupil nazaj svoj biser za 1.000.000 dražje, kot ga je prodal. Amerikanec in njegov pajdaš sta si razdelila milijon čistega dobička.

Stoletnica Reclama

6920 števil — nad 30 milijonov knjig.

Dober prijatelj starejših generacij, ki so se v pouk in razvedrilo posluževale nemških knjig, je dosegel 100 let. To je R. U. B. — Reclam-ova univerzalna biblioteka. V tej biblioteki najde človek vse od Tacita do Bulwerja, od Platona do Ib-sena, vsakovrstne znanstvenike in leposlovce vseh dob in narodov. Po svoji bogati izbiri in zelo nizki ceni je bila redkokatera biblioteka tako znana pri revnih ljudeh kot Reclam.

Temelj te založbe je bil literarni muzej — izposojevalnica knjig v Leipzigu. — Književna založba je bila pa otvorjena 1. oktobra 1828. Ustanovil jo je Anton Filip Reclam, ki je bil znan kot izdajatelj raznih brošur in knjig proti absolutizmu v Avstriji.

Izdajanje leposlovnih in drugih del je bilo tedaj silno težavno. Goethe, Schiller, Lessing in drugi pesniki klasične dobe so bili last založnikov po takozvanem večnem založniškem pravu. Goethejeva dela so stala tedaj 40 talarjev. Ko je bilo »večno založništvo« odpravljeno, je izšel prvi zvezek Reclama Goethejev »Faust« po dva groša. S prvo izdajo se je napovedalo nadaljevanje iz klasične literature vseh narodov.

Reclam je bil prava senzacija. Knjig po nizki ceni so bili posebno veseli gledališki igralci, da so se rešili mučnega prepisovanja ulog. Do novembra 1867 je izšlo 35 zvezkov. Do danes jih je 6920. To je 30 milijonov knjig, x milijonov strani, x milijard besed.

Od prvih sto števil je bilo 24 Shakespearejevih, 15 Schillerjevih in 11 Goethejevih del. Vsaka tisoča številka je posvečena kakemu še živemu pesniku. Dosedanje posvetitve so: Št. 1000 (1878) Pavel Heyse, št. 2000 (1885) Viljem Raabe, št. 3000 (1892) Viljem Jensen, št. 4000 (1899) Peter Rosegger, št. 5000 (1908) Oto Ernst, št. 6000 (1918) Herman Sudermann, št. 7000 bo pa letos posvečena.

Nekateri zvezki, letno jih je od 100 do 120, so imeli nad milijonsko naklado. Med rekordne spada tudi Schillerjev »Viljem Tell«. Prvi zvezek »Faust« je bil mnogo-

krat ponatisnjen in je od prve izdaje le par eksemplarjev. Tudi založbi sami je pošel prvi zvezek in ko se je pred nekaj mesci obrnila na čitatelje, naj ji odstopijo manjkajočo knjigo, da bo ob stoletnici zbirka popolna, je dobila štiri še dobro ohranjene izvede.

Najdražji izum

Običajno veliki in znameniti izumitelji niso ravno sijajno plačani. Znano je, da so izumitelja lokomotive, Stephensona, radi njegovega izuma celo javno zasmejavali in da je dobil šele kasneje majhno nagrado. Tudi izumitelju daljnogleda se ni godilo dosti boljše. Edison, najidealnejši izumitelj vseh časov, je dobil samo neznamen del tega za vse svoje izume, kar je dobil neki ameriški študent za patent fotografskega avtomata. Edison, ki je pravzaprav izumil telefon, električno žarnico, moderno filmsko kamero, gramofon in še na tisoče drugih patentiranih izumov, je dobil za vse svoje izume in za svoje ogromno delo 1.200.000 dolarjev. To je torej honorar največjega in najsrečnejšega izumitelja našega veka, ki je ustvaril cele industrije, v katere je investirani sedaj ogromen kapital. Kaj pa je prinesel svojim izumiteljem radio, ta najmodernejši izum? Fiziku Hertzu, ki je dal teoretični temelj radiju, je prineslo njegovo delo nič drugega kakor samo bedno priznanje. Amerikanec Forest Lee, ki je napravil današnji obliko aparata za sprejemanje je dobil pol milijona dolarjev, šestkrat toliko pa je dobil izumitelj fotografskega avtomata. Toliko še ni dobil nikdo na svetu za noben izum. Čudno je, da se tako neznamen izum ceni mnogo bolj kakor epohalni izumi. Vendar je to s trgovskega stališča razumljivo, ker se taki aparati lažje prodajo. Ideje sama ni tako slaba. Avtomat dela zelo natančno. Človeku je samo treba, da se vsede na stol in potipi 8 minut. Po osmih minutah vrže avtomat 8 dovršenih fotografij, ki so po kakovosti nekaj boljše od sejniških minutnih fotografij. In ta novost je osvojila vso Ameriko in se je vlna premij za danes rentirala. Tudi na Angliškem se je pričel ta aparat že razširjati, dočim gledajo v Franciji in Nemčiji na vrednost tega avtomata še zelo kritično.

Sport

PRED ODLOČILNO HAZENSKO TEKMO!

Športni spored prihodnje nedelje je izredno pester. Naš prvak ISSK Maribor pošlje svoje prvo izbrano moštvo v goste k svojemu staremu znanцу Villacher SV. v Beljak, kombinirano moštvo pa na športni dan SK Celja v Celju. V Mariboru samem se odprli boj za točke med prvimi moštvi, nadaljuje pa se prvenstvena kampanja tudi med rezervami in mladinci v nogometu.

Višek športnih prireditev pa bo v nedeljo druga in zadnja finalna tekma za hazensko prvenstvo Slovenije, za katero se bori stara tekmeča, družina SK Ilirije in ISSK Maribora. Kakor v nogometu, tako je postal tudi v hazeni ISSK Maribor poslednjega pol leta izredno opasen konkurent najboljšim klubom Slovenije. Kako sijajno se je postavil ISSK Maribor v nogometnem finalu, je vsemu občinstvu še v živem spominu. Po isti poti stopa sedaj ob zaključku hazenskega prvenstvenega leta tudi ženska sekcija iste ga kluba. V prvi finalni tekmi za prvenstvo Slovenije, ki se je odigrala preteklo nedeljo v Ljubljani, je družina ISSK Maribora s svojo zmago nad dosedanjim prvakom SK Ilirijo izredno prijetno presenetila. Pokazala je tolikšno znanje, da je mogla svojega najnevarnejšega nasprotnika docela realno premagati. Igra Mariborčank je v vsakem oziru nadkriljevala ono Ilirijank. Zmago v razmerju 9:6 je ceniti tem bolj, ker so morale nastopiti naše vrle športnice topot na terenu nasprotnika, vpričo občinstva, ki je brez najmanjše izjeme navijalo za nasprotnika in pa ker ni naša sedmorica že cele tri mesece imela javnega nastopa!

V nedeljo torej pride ob 11. do revanše na igrišču ISSK Maribora. Ako ponovijo Mariborčanke svojo nedeljsko igro tudi na lastnih tleh, bodo prav lahko izvojevale časten naslov prvaka Slovenije. Za doseg prvenstva je potrebna ali zmaga ali pa vsaj poraz z goldiferenco največ 2! Če zmagojo Ilirijanke — o svoji zmagi so v Ljubljani trdno prepričani — z goldiferenco 3, se bo morala tekma odigrati tretjič; če pa podležejo naše z višjo goldiferenco, postane prvak za leto 1928 zopet SK Ilirija. Gotovo bo Ilirija poskusila izpopolniti slabe točke v svojem teamu in bo nedvomno napela vse sile, da si ohrani tudi vnaprej prvenstvo ljubljanske podzveze.

V nedeljo bomo torej videli najzanimivejšo in najvažnejšo hazensko tekmo v Mariboru, odkar se pri nas goji ta lepi ženski šport. Domači družini našega nogometnega prvaka ISSK Maribora iskreno želimo, da si po dolgoletnem boju za služeno osvoji častni naslov slovenskega prvaka!

SPORTNI DAN V CELJU.

V soboto in nedeljo priredi SK Celje celodnevno športno prireditev, ki se odprvi v soboto 6. tm. ob 19. z nočnim tekmo skozi mesto, in sicer nastopijo člani SK Celja in članice Edinosti. V nedeljo dopoldne bo stafetni tek po mestu (Klub slovenskih kolesarjev, SK Celje, članice in drugi). Popoldne se prireditev nadaljuje na glaziji. Ob 14. je hazenska tekma med reprezentanco Ljubljane in Edinostjo (Celje) nato pa nogometna tekma ISSK Maribor—SK Celje. Med tekmo lahka atletika (krogla, disk, skok v višino in daljavo, skok s palico, met žoge s pentljo (članice Edinosti), teki na razne proge in štafete gospodov in dam). Zvečer bo v prostorih Celjskega doma klubski večer, na katerega so vabljeni vsi športniki in ljubitelji sporta.

Povratak BSK-a iz Rumunske.

Predvčerajšnjim se je povrnil iz Bukarešte Beograjski SK, ki prinaša domov jako slabe vtise o Rumuniji. BSK bi bil moral na povratku igrati v Temešvaru s Kinžijem, ki je Beograjčane sam povabil. Ker pa ni bilo v Temešvaru nikogar na kolodvoru, ki bi sprejel goste, so Beograjčani enostavno nadaljevali pot proti domu. Tudi z Bukarešte samo ni bilo dosti boljše. »Juventus« in publika rumunske prestolnice so pri ljudo sprejeli BSK.

Rapid—Viktorija Žižkov 3:1 (3:1).

Včerašnje tretje tekmo Rapid—Viktorija Žižkov so odločili Dunajčani v svojo korist in izpade radi tega Viktorija iz tekmovalja za srednjeevropski pokal. V finalu se srečata potemtakem Ferenczvaroš in Rapid. Na včerašnji tekmi, ki jo je vodil Lah Dani, je bilo 13.000 gledalcev.

Rusija—Štajerska 2:2.

Sovjetska ruska nogometna reprezentanca je igrala v Gradcu s tamošnjo reprezentanco neodločno 2:2 (1:0). Rusi so bili na polju močnejši, a so imeli smolo v streljanju.

Tenis ČSR—Rumunska 3:0.

Mednarodni teniški match ČSR—Rumunska, ki se je vršil v Plznu, je moral biti stalno slabega vremena predčasno zaključen ob stanju 3:0 za Česloslovake.

Spored slovanskih tekem v Pragi.

O priliki proslave desetletnega obstoja Českoslovaške se bodo vršile koncem meseca v Pragi slovanske nogometne tekme. Dne 27. tm. igra Poljska z amaterji ČSR in Jugoslavija s profesionali ČSR. Českoslovaška nogometna zveza ima s to prireditvijo 100.000 Kč stroškov.

SK Svoboda

ponovno opozarja igralce na članski sestanek, ki se bo vršil jutri ob 19. v klubskem lokalu. V nedeljo prvenstvene tekme prvega in rezervnega moštva proti SK Železničarju.

Maček kot detektiv

Trgovec Peter Crispi iz Milana je delal vse svoje življenje in občutil potrebo, da se odpočije. Odšel je zato malo v planino, da se navžije gorskega zraka. To je zapazil vlomilec Guido, ki je gospodarjevo odsotnost izrabil in vlomil v prazno stanovanje. Čisto mirno je odprl vse omare in predale, zavil svoj bogati plen in odšel. Imel pa je to smolo, da ga je opazil neki stanovalec v isti hiši. V strahu je vlomilec vrgel veliki zavoj stran, dragulje pa je vtaknil v žep. Pobegnil je nato na vrt, kjer je imel še toliko časa, da je dragulje zakopal, nakar ga je zgrabil stražnik in odvedel na policijo. Vlomilec je odločno zanikal, da bi vedel, kje so dragulji. Na njegovo nesrečo pa je bila v hiši tudi simpatična mačka, ki se je rada ponoči potepala. Stikajoč po vrtu je opazila, da nekaj štrli iz zemlje in pričela je kopati. Kmalu so se pokazali dragulji, ki pa mački očitno niso ugajali, ker jih je pustila, kakor jih je našla. Z naslednjega dne so bili ukradeni dragulji v rokah lastnika. No, kako se je moral šele začuditi vlomilec, ko mu je sodnik po obsodbi ironično sporočil, da zakopanih draguljev ne bo nikdar več videl, ker jih je našel maček in bo moral tako brez vsake nagrade odsedeti kazen, odmerjeno mu po vrednosti ukradenih draguljev.

Grški ponarejevalci denarja

Nedavno je grški policiji uspelo odkriti v Atenah veliko družbo ponarejevalcev denarja, ki je imela dve veliki delavnici za izdelovanje nepristnega turškega egipčanskega in abesinskega novca. Aretirali so podjetnika Tripolitisa z njegovo ljubico, materjo in nič manj kot 20 pomočnikov! Tripolitis, znani strokovnjak na tem polju, je že izpred vojne dober znanec kriminalnih oblastev. Tedaj je bil njegov najvestnejši sodrudenik neki grški menih, ki je skrival v svoji celici več strojev za izdelovanje denarja. Menišču je uspelo pobrisati jo v inozemstvo. V tej najnovejši aferi igra najvidnejšo vlogo neki bančnik, ki je sklenil s Tripolitsem dogovor, da bo razširjal preko svoje banke v svet ponarejeni denar. Niti blagajniki v bankah niso spoznali nepristnosti novcev! Policija je ugotovila, da je dala ta banda v promet najmanj pol milijona komadov srebrnega in zlatega denarja. Zaslužili so ti lopovi najmanj 50 milijonov draheim. Policija je zaplenila okoli 200 plošč in raznih strojev iz ponarejevalske stroke. Odkrili pa so to leglo ponarejevalcev tako, da sta Tripolitis in bankir iskala neke najmoderneje stroje »za izdelovanje denarja v inozemstvu«, in ju je pri tem iskavi zasledila atenska tajna policija.

Edgar Wallace:

Žaba z masko

(The Fellowship with the Frog.)

33.

John Bennet je prišel iz drvarnice, katero si je preuredil v temnico za razvijanje slik in v vsaki roki je nosil nizko, štrikotno kaseto. »Ela, prosim Te, ne govori zdaj z menoj,« je dejal, »da ne zamenujem teh preklicanih reči. To tukaj,« — stresel je desno roko, — »je slika forel, ki se je izbornu posrečila. Čuvaj parka mi je pokazal najlepši prostor in bil je tudi prekrasen dan.«

»In ono drugo, papa?« je vprašala Ela.

»To je pa pokvarjeno,« je odvrnil z obžalovanjem. »Tristo metrov dobrega filma je šlo v nič. Mogoče sem posnel tudi kako sliko, radi stroškov pa ne morem riskirati, da bi ves film razvil. Shranil ga bom in če bom imel kedaj dovolj denarja, bom zadostil svoji radovednosti.«

Kaseti je nesel v hišo in ko se je pripravil, da napiše in nalepi etikete, se je začul Dick Gordonov, veseli glas pod oknom. Naglo je vstal in šel ven knjemu.

»No, kapetan, kako te?« je vprašal.

»Dobil sem,« je zaklical Dick slovesno in mahal z velikim pismom. »Vi ste prvi kinofotograf, ki ima dovoljenje slikanja v zoološkem vrtu. Samo par poklonov pred visokimi gospodi je stalo to dovoljenje.«

Bennetovo blede lice je zardelo. »To je imenitno!« je dejal. »Nobenih slik še ni iz zoološkega vrta in Selinski mi je obljubil bajeslovno svoto, če mu prinesem te filme.«

Ela se ni mogla spomniti, da bi se bil oče že kedaj nasmehnil. Tokrat se je pa. »Bajeslovno svoto imate že v žepu, gospod Bennet,« se je smejal Dick.

»Lepo je bilo, da ste se zavzeli za mene, gospod kapetan.«

»Saj sem vedel, da se zanimате za živalske fotografije.«

Z veliko lažjim srcem se je vrnil John Bennet k svojemu delu.

Etikete je napisal, potem pa raznišljaj. Vstal je in šel na vrt.

»Ela, ali se spominjaš, v kateri kaseti je bil film forel?«

»V desni, papa!« je dejala.

»To sem tudi sam mislil,« je rekel oče ter se vrnil, da dovrši svoje delo.

Lotila se ga je pa zopet negotovost. Ni se mogel spomniti, na katero stran mize je položil desno kaseto. Končno je pa le vzel kaseto, ki se mu je še najbolj zdela prava in mladi par je videl, kako jo je nesel proti vaški pošti.

»Nobene vesti od Raya?« je vprašal Dick. Dekle je zmajalo z glavo.

»Kaj misli Vaš oče?«

»Nikdar ne govori o njem in tudi jaz mu nisem omenila, koliko časa je žemnilo od zadnjega Raveyeva pisma.« Napotila sta se proti utici, katero je John Bennet zgradil, ko je Ray hodil še v šolo. »Ali niste ničesar slišali o njem?« je vprašala. »Vedno se mi zdi, da ste vsevedni napram meni. Ali ste zalotili moža, ki je ustrelil gospoda Maitlanda?«

»Ne,« je dejal Dick. »Želel bi si biti vseveden. Vse te dni sem mislil samo na eno — — —«

Vprašujoče je dvignila pogled ter ga takoj zopet povsila.

Rdečica jo je oblila in glas ji je trepetal.

»Na kaj ste mislili, kapetan Gordon?«

»Na Tebe,« je dejal Dick. »Samo na Tebe. Če me ljubiš, kakor jaz Tebe in če bi hotela postati moja žena.«

John Bennet je čakal ta dan dolgo na svoje kosilo. Šel je ven, da vidi, kje je hčerka in naletel je na Dicka, ki mu je v kratkih besedah vse povedal. Dick je opazil bolečino v obrazu starega noža in ko mu je položil roko na ramo, je dejal: »Ela se je zaročila z menoj in ne bo kršila svoje obljube, pa naj se zgodi karkoli.«

John Bennet je uprl svoj pogled v Dicka.

»Ali tudi Vi ne boste kršili svoje obljube, če bi nekaj izvedeli?«

»Že vem,« je dejal Dick enostavno.

Ela Bennet je bila ta dan kakor v oblakih. Potem jo je pa navdalo toliko zaupanje, da so se razpršili vsi dvomi in pomisleki. Oče je odšel v Dorking in ko se je vrnil, je bil v njegovem obrazu izraz zopet oni bolester izraz, ki jo je bolel globoko v dušo.

»Zopet bom moral v mesto, moja lju-

7. - 31. OKTOBRA

ba,« je dejal. »Dva dni je že čakalo pisimo na mene. Tako sem bil zaverovan v svoje filme, da sem skoraj pozabil na druge dolžnosti.«

Oče ni prišel k njej na vrt, da jo za slovo poljubi. Tako naglo se je odpravil od doma, da ni niti svojega aparata vzel s seboj.

Ela se ni bala samote, saj je prebila v hiši sama že toliko noči.

Pripravila je čaj, potem je pa pisala Dicku dolgo, srečno pismo. Nedaleč od ceste je bil poštni nabiralnik in Ela je odnesla sama vanj svoje pismo. Bil je lep večer in prebivalci sosednih hiš so stali zunaj ter se razgovarjali, ko je šla mimo. Ko se je vrnila, je zaklenila in zapahnila vrata ter sedla k ročnemu delu, da bi se z njim ukvarjala do počitka.

Ko je šivala, so se ji misli vedno vračale k Rayu.

Sedela je v prijazni jedilnici, kjer je gorela na mizi zastrta petrolejska svetilka. Ta svetilka je dajala dovolj luči za delo, ostali deli sobe so bili pa v temi. Ela je zakrpala očetove nogavice in ko

je pospravljala delo, se je nehote ozrla proti vratom, ki so vodile v kuhinjo.

Vrata je bila poprej zaprta, sedaj so se pa naenkrat začela polagoma odpirati.

Za trenutek je sedela Ela odrevenela od strahu, potem je pa skočila na noge.

»Kdo je?« je zaklicala.

Tedaj se je pojavila v odprtini vrat postava, da je deklici krič zastal v grlu. Potava je izgledala orjaška v svojem temnem, črnem plašču. Obraz in glavo je zakrivala odurna maska iz gumija in steklenih plošč. Luč svetilke se je odbijala od velikih očal ter vžigala v njih strašen ogenj.

»Ne vpil! Ne gani se!« je dejal maskiranec in njegov glas je donel votlo in oddaljeno.

»Ničesar Ti ne storim.«

»Kdo ste?« je vprašala Ela s trepetajočim glasom.

»Jaz sem žaba,« je rekel tujec. Stala je brez pomoči, nezmožna vsake krutnje in zdelo se ji je, da traja to že večnost. Postava je začela zopet govoriti. »Koliko moč Te ljubi, Ela Bennet? Gordon, Johnson in žaba. In žaba Te ljubi najbolj.«

Strašni obiskovalec je umolknil, kakor da čaka na odgovor. Ona pa ni mogla govoriti.

»Moški delajo za ženo, za ženo tudi morijo. In za vsem, kar počenjajo pravičnega in krivičnega, stoji ženska,« je dejala žaba. »Ženska za mene si Ti, Ela!«

»Kdo ste?« je vprašala s težavo.

»Žaba sem,« je ponovil. In moje ime boš zvedela, ko ga boš sprejela od mene. Hočem Te!« Ko je videl grozo v njenem obrazu, je dvignil roko. »In prostovoljno boš prišla k meni.«

»Blazni ste,« je zaklicala. »Ne poznam Vas! Kako naj — — — o, o, ne da se na to misliti — — — prosim, idite!«

»Tako grem,« je odvrnila žaba. »Ali hočeš biti moja, Ela?«

Zmajala je z glavo.

»Hočeš biti moja žena, Ela?« je vprašal še enkrat.

»Ne!« Vrnilo se ji je že nekaj miru in odločnosti.

(Dalje prihodnjic.)

SOLSKE KNJIGE

ZA VSE SREDNJE, MEŠČANSKE IN OSNOVNE ŠOLE TER SOL. POTREBSČINE DOBITE

V KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUGE MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 13

Ni Vam treba kupiti

Oglejte si le največjo, iz 150 različnih vrst sestojajočo zalogo **KRZNA** pri trdki

L. Ornik, Koroška c. 9

in našli boste to kar rabite. Začudile Vas bodo izredno nizke cene in ugodne plačilne olajšave 1787

Le urno!

Le urno!

Damski frizerski salon

Frankopanova ul. 42
(Pred vojašnico Kralja Petra)

Naznanjam cenj. damam, da sem otvorila moderno in higienično urejen salon za vse panoge lasne nege. Striženje bublglavic in barvanje las. Breskonkurenčna postrežba. Priporoča se k obisku

Marija Spitzer - frizerka

Zastopniki se iščejo!

Modna trgovina ANTON PAŠ
Maribor, Slovenska ul. 4
Potrebščine za krojače in šivilje

Livarski koks

in anglički kovaški premog dospel. Kovaški in kurilni koks stalno v zalogi

Mejovšek
Tattenbachova 13, tel. 457

V KAVARNI EVROPA
od 1. oktobra naprej vsakodnevno velenje in spored